

Veszprémi Munkaügyi Bíróság
2.M. 52/2009/15.

Független Rendőr Szakszervezet Központi Koordinációs Iroda L: FK SZ 2009 OKT 13. Érk.:
Iktatószám: H-184-11/2009.

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Veszprémi Munkaügyi Bíróság Hartmann István szakszervezeti tisztségviselő által képviselt felperesnek – dr. Farkas Gergely (1125 Budapest, Kútvölgyi út 24/A.) ügyvéd által képviselt **Veszprém Megyei Rendőr-főkapitányság** (8200 Veszprém, Bajcsy Zs. u. 2.) alperes ellen szolgálati idő megállapítása és pótlék megfizetése iránt indított perében meghozta az alábbi

Ítéletet:

A bíróság **kötelezi** alperest, hogy fizessen meg felperesnek 15 napon belül **762.683,-** (azaz Hétszázhatvankettő-hatszáznyolevanhárom,-) Ft elmaradt veszélyességi pótlékot, és

ezen összeg után 2007. november 15. napjától december 31-ig járó évi 7.75 %, 2008. január 01. napjától június 30. napjáig járó évi 7.5 %, 2008. július 01. napjától december 31. napjáig járó évi 8.5 %, 2009. január 01. napjától június 30. napjáig járó évi 10 % kamatot,

kötelezi a bíróság alperest, hogy adja ki felperesnek a pótszabadságot 2001. február 1. napjától kezdődően.

Megállapítja a bíróság, hogy felperes jogosult 2001. február 1. napjától 2005. december 31. napja közötti időszakban a szolgálati idő 1.2-szeres számítására.

Ezt meghaladóan a bíróság elutasítja a keresetet.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül fellebbezésnek van helye, melyet 3 példányban a Veszprémi Munkaügyi Bíróságnál lehet előterjeszteni a Veszprém Megyei Bírósághoz címezve.

A bíróság tájékoztatja a feleket, hogy a fellebbezés tárgyaláson kívül történő elbírálását kérhetik.

Amennyiben a fellebbezés csak:

- a.) a kamatfizetésre,
- b.) a perköltség viselésére vagy összegére,
- c.) a meg nem fizetett illeték vagy az állam által előlegezett költség megfizetésére vonatkozik,
- d.) a fellebbezés csak az előzetes végrehajthatósággal, a teljesítési határidővel vagy a részletfizetés engedélyezésével kapcsolatos vagy a fellebbezés csupán az ítélet indoklása ellen irányul,
- e.) a felek kérhetik, hogy a másodfokú bíróság a fellebbezést tárgyaláson bírálja el.

Indokolás:

A bíróság felperes személyes meghallgatása, peres felek képviselőinek nyilatkozatai, a csatolt iratok és a tanúvallomások alapján az alábbiakat állapította meg.

Felperes 2001. február 1. napjától bűnügyi technikai beosztásban alperesnél hivatásos állományban teljesít szolgálatot. Felperes 2001. február 1. napjától kezdődően veszélyességi pótlékot kapott, amelyet alperes 2005. december 31-i hatállyal megvont. A pótlék folyósítása idejére sem biztosította alperes a szolgálati idő 1.2-szeres számítását felperesnek.

A keresetben felperes arra hivatkozott, hogy fokozott igénybevétellel és veszéllyel járó beosztásban teljesít szolgálatot a veszélyességi pótlék folyósításának megszüntetését követően is. Munkafeladatai nem változtak. Felperes által teljesített szolgálat a helyszínen történő nyomkutatás, nyomrögzítés, biológiai anyagmaradvány vétele, bűnjelcsomagolás és szállítás, halottak mozgatása, vetkőztetése, és nyomkutatás végzése, a rendőrkapitányság épületében pedig különböző porokat kell használnia a munkája során, így gázkorom, a ruhaszárításhoz ciángőzölést és fertőtlenítőt, amelyhez 100-szoros hypokoncentrátumot használ. A rabosítás során is vegyi anyaggal dolgozik. A felperes által használt vegyszerek olyan biológiai kóroki tényezők, amelyek a felperest a szolgálati tevékenység ellátása során egészségkárosító kockázatnak teszi ki. Felperes álláspontja szerint ezért továbbra is jogosult a veszélyességi pótléokra.

Felperes álláspontja szerint továbbá a szolgálati idő 1.2-szeres számítására a jogviszony fennállására tekintettel is jogosult, annak megállapítása, és a munkáltató általi nyilvántartása nem évül el.

Alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. A veszélyességi pótléokra felperes nem jogosult 2006. január 1-jét követően, mert a Hszt. 85.§ (2) bekezdése és a végrehajtási rendelet 23.§ (1) bekezdése rögzíti azt a szolgálatteljesítési időt, amelynek megvalósulása esetén minősül felperes szolgálata egészségkárosító kockázatok között eltöltött szolgálatnak. Eszerint a felperes által betöltött beosztás akkor tekinthető fokozottan veszélyesnek, ha a napi szolgálatteljesítési idő több, mint 50 %-át egészségkárosító kockázatok között kell eltölteni. Megállapítható, hogy felperes nem tölti a szolgálatteljesítési idejének több, mint 50 %-át egészségkárosító kockázatok között, és felperes ezt igazolni nem tudta.

A szolgálati idő kedvezményes számítására felperes azért nem jogosult, mert ezen igénye elévült. A Hszt. 12.§ (1) és (2) bekezdéseire hivatkozott, amely szerint a szolgálati viszonytal kapcsolatos igény az esedékességtől számított 3 év alatt évül el. Felperes ezen igényét 2005. november 28. napját megelőző időszakra nem érvényesítheti.

A bíróság megállapította, hogy a kereset megalapozott.

A Hszt. 36.§ értelmében a Hszt. 254.§ (2) bek. a., pontja utolsó előtti gondolatjeles bekezdése, valamint a 322.§ (1) bek. l., pontja szempontjából az 1. számú melléklet 1-3. és 8. pontjaiban meghatározott egészségkárosító kockázatok közötti munkával járó beosztásban szolgálatot teljesítőt az illetménypótlék havonta akkor

illeti meg, ha az egészségkárosító kockázatok között töltött ideje eléri a 23.§ (1) bekezdésben meghatározott időtartamot.

A 2006. január 6-tól hatályos 23.§ (1) bek. szerint a Hszt. 85.§ (2) bekezdésében meghatározott csökkentett szolgálatteljesítési idő alkalmazása szempontjából az 1. sz. melléklet szerinti szolgálati beosztások akkor tekintendők fokozottan veszélyesnek, ha a napi szolgálatteljesítési idő több, mint 50 %-át – az ionizáló sugárzásnak kitett szolgálati beosztásban legalább 3 órát – egészségkárosító kockázatok között kell eltölteni.

A Hszt. 85.§ (2) bek. szerint fokozottan veszélyes szolgálati beosztás esetén az ilyen tevékenységre fordítható napi szolgálatteljesítési idő egyenlőtlen időbeosztásnál sem haladhatja meg a 6 órát.

A 140/1996. (VIII. 31.) Korm. sz. rendelet 1.sz. mellékletének 8. pontja szerint az egészségkárosító kockázatoknak kitett beosztásnak kell tekinteni a biológiai kóroki tényezők között végzett szolgálatot, amely olyan szolgálati tevékenység, mely biológiai kóroki tényezők jelenlétében történik (például fertőző betegek szállítása, vizsgálata, ápolása, bármely beteg váladékainak vétele, feldolgozása, tetem boncolása).

A Hszt. 23.§ (1) bek. szerint a Hszt. 85.§ (2) bekezdésében meghatározott csökkentett szolgálatteljesítési idő alkalmazása szempontjából az 1. sz. melléklet szerinti szolgálati beosztások akkor tekintendők fokozottan veszélyesnek, ha a napi szolgálatteljesítési idő több, mint 50 %-át – az ionizáló sugárzásnak kitett szolgálati beosztásban legalább 3 órát – egészségkárosító kockázatok között kell eltölteni.

Felperes munkaköri leírása rögzíti, hogy felperes naponkénti feladatát képezi a helyszínelések alkalmával a helyszíni nyomok felkutatása, előhívása, rögzítése, a helyszíni és személyi szagnyomok konzerválása, a bűnügyi fényképezési munkák elvégzése, videófelvételek készítése, a meghatározott személy nyilvántartással összefüggő feladatai ujj- és tenyérlenymatolás, a bűnügyi technikai munka eszközeinek karbantartása, a nyomkutató és rögzítő anyagok tartozékok megrendelése, nyombiztosítás, nyomrögzítés, csomagolás, a gyanúsítottak nyilvántartásba vétele, és részvétel bűnügyi akciókban, figyelőszolgálatokban, továbbá a rendkívüli halálesetek esetén megtartott helyszíni halottszemle során ellátja a bűnügyi technikai munkát, a halottat mozgatja.

Felperes a tevékenységére figyelemmel egyéb veszélyességi pótlékban is részesült 2001. március 1-től kezdődően, amely azt jelzi, hogy a felperes tevékenységét alperes veszélyekkel járó tevékenységként értékelte.

Felperes a helyszíni szemlék alkalmával porszerű hívóanyagokkal dolgozik, és a látható nyomok rögzítése a helyszínen eredetben történik. A rögzítés során felperes gumikesztyűt használt, más védőeszköz azonban nem áll rendelkezésére. A nyomok felkutatása és rögzítése során közvetlenül is érintkezhet olyan anyaggal, amely biológiai kóroki tényezőt jelent. A halottszemlék alkalmával pedig a holttestek vetkőztetését kell végeznie, és hatósági boncolásokon is részt vesz. A helyszínen nem csomagolható anyagmaradványok szárítását is a felperes végzi. Ezen anyagokat a szolgálati gépjárműben szállítja a rendőrség épületébe. Ennek során bomlási termékek kerülhetnek a levegőbe, amelyek felperesre szintén egészségügyi kockázatot jelenthetnek.

Felperes a rendőrség épületében olyan körülmények között dolgozik, hogy a helyszínelésen talált ruhák és egyéb nyomok szárítására a rendőrség nem rendelkezik külön szárítóhelyiséggel.

A szárításra az alperes tapolcai kapitányságának épületében kerül sor, ott, ahol felperes egész nap tartózkodik. A nyomok előhívására szolgáló porokat is a rendőrség épületében tárolják, és a műanyag flakonokat az iroda padozatán töltik fel, egyéb helyiség hiányában. A tárolás és a porok kezelése alkalmával a levegőbe kerülhetnek ezek a károsító anyagok, ezért felperes az irodaépületben is egészségi kockázatnak kitéve végzi munkáját.

Az ujjnyomat vételekor szükségképpen érintkezik az ujjnyomatot adóval, aki fertőző betegségben és légúti fertőzésben is szenvedhet.

A nyomkutatási vegyszereket tartalmazó bűnjelek csomagolása folytán is vérrel és testnedvekkel érintkezik felperes, amely biológiai kóroki tényezőt jelent.

A Hszt. 67.§-a rendelkezik arról, hogy a szolgálati jogviszony keretében a munkáltatói jogkörgyakorló előjáró köteles a hivatásos állomány tagja részére az egészséges és biztonságos szolgálatteljesítés feltételeit biztosítani.

A munkáltató köteles ezért felmérni a szolgálatteljesítés egészségügyi kockázatát, a veszélyforrásokat, és az azokkal szembeni védekezés formáit. A munkáltató ezért nem vihatkozhat arra, hogy nem tartotta nyilván az egészségügyi kockázatot jelentő veszélyforrásokat, és azt az időt, amelyet eltölt a felperes ezen kockázatoknak, biológiai kóroki tényezőknek kitéve.

Alperes nem vitatta, hogy felperes különösen a helyszíni szemlék alkalmával egészségügyi kockázatoknak lehet kitéve. Vitatta azonban azt, hogy ez a munkaideje 50 %-át elérné, és olyan mértékű egészségügyi kockázatot jelentene felperesre nézve, amely fokozott igénybevételnek felelne meg.

A bizonyítási eljárás során, a csatolt iratok, különösen a munkaköri leírás, de a kihallgatott tanúk vallomása alapján is megállapítható, hogy felperes naponkénti feladatát képezte mind a helyszíni szemlék alkalmával, mind pedig az irodaépületben a nyomok előhívása, rögzítése, elszállítása, szárítása, a rabosítás során a vegyi anyagokkal, különféle porokkal való bánásmód. Felperesnek ez volt a munkaköri kötelezettsége, ezért az a szolgálatteljesítési idő csaknem teljes tartamát kiteszi. Amikor felperes adatrögzítési feladatokat végez, kizárólag ebben az időben lehet úgy tekinteni, hogy nem érintkezik közvetlenül ezen anyagokkal.

A biztonsági adatlapok alapján megállapítható, hogy felperes különböző vegyi anyagokkal dolgozik, melyekre nézve elsősegélynyújtási intézkedéseket, tűzvédelmi intézkedéseket és vértlen elfolyás esetén előírt tevékenységeket tartalmaz a biztonsági adatlap. Tartalmazza azt is, hogy valamennyi anyag rejthet magában ismeretlen veszélyeket, így megállapítható, hogy felperes ezen anyagokat használva egészségügyi kockázatnak kitéve végezte munkáját.

Megállapítható alperesi munkáltató kimutatása alapján, hogy 2001. évre visszamenőleg a bűnügyi technikusok, így felperes is egy évben több száz, jellemzően 500-on felüli helyszínelést és 500 körüli darabszámú rabosítást végeztek. Mindez naponkénti több helyszínelést is jelenthet. A készenléti órák, és a túlórák számát is magában foglaló szolgálatteljesítési idő alapján is az állapítható meg, hogy felperes a munkaideje nagy részét az alperes által felsorolt tevékenységekkel tölti, így a különböző porozásos eljárásokat végzi, különösen a bűnügyi helyszíni szemlék során, a halottszemléken, ahol az elhalt vetkőztetése, anyagmaradványok és testnedvek biztosítása is a feladatát képezi.

Alperes rögzíti a 2464/1-1/2009. sz. jelentésében, hogy felperes folyamatosan nap, mint nap dolgozik vegyi anyagokkal, amely egészségkárosító lehet felperesre nézve.

felperes előjárójának tanúvallomása alapján a bíróság megállapította, hogy felperes naponkénti kötelező tevékenységét, munkafeladatát vegyi anyagokkal, porokkal végzi, ezeket használja valamennyi tevékenységekor, a helyszíni szemlékkor, de az irodai munkák során is. Védőfelszerelést kapott a felperes, azonban az nem feltétlen alkalmas minden egészségügyi hátrány kivédésére. Felperes védőfelszerelésként gumikesztyűt és porvédő állarcot visel. A halottszemlék alkalmával a felperesnek kell a fényképet elkészíteni és a holttestet lemezteleníteni. Ha akasztott holttestről van szó, akkor azt le kell vágni, és a holttestet mozgatni is kell. A körömminta-vétele, testnedvek vétele, a vér és különböző nyomok eredetben való rögzítése az ujjlenyomat vétele is felperes naponkénti feladatát képezi. Az irodában a vérrel itatott ruhadarabok megóvása céljából szárítani kell a ruhadarabokat, amelyre külön szárítóhelyiség nincs, és a véres ruhák szárítását is az irodában kell megoldani. Külön vegyszerraktár sincs az alperes tapolcai épületében, ahol a felperes a munkáját végzi, és a vegyszereket is az irodában kell tárolni. Ujjlenyomat vételekor pedig felperesnek az ujjnyomatot adó személlyel testi kontaktusban kell állni, mögé kell állni, és a kezét vezetni kell. Tehát egymás mögött állnak, és legalább a karjuk érintkeznek, ez szintén egészségügyi kockázatot jelent. Három egymással összefüggő helyiség van az irodában, a harmadik a raktár, amely egy faajtóval van elválasztva az irodától. Az iroda és a rabosító helyiség között helyezkedik el a vegyszerraktár. Ugyanez megállapítható tanúvallomása alapján is, aki nyomozó alosztályvezető a tapolcai rendőrkapitányságon.

Mindezekre tekintettel a bíróság megállapította, hogy felperes egészségkárosító kockázatnak kitett beosztásban teljesíti szolgálatát, és biológiai kóroki tényezők között végzi szolgálati tevékenységét, ezért jogosult az illetménypótlékra. A pótlék mértékét 2006. január 1-től kezdődően a 36.800,- Ft illetményalap figyelembe vételével 12 hónapra a pótlékalap 45 %-a illeti meg, 2006. évre 198.720,- Ft, 2007. évre 198.720,- Ft, 2008. évre 208.710,- Ft, 2009. évre a 9 hónapot figyelembe véve 156.533,- Ft, összesen 762.683,- Ft illeti meg.

Felperes a pótlék mértékét nem helytállóan határozta meg, mert 13 hónapra vonatkozóan igényelte, és kérte figyelembe venni a 13. havi

illetményénél is. A felperes ezen igénye nem felel meg a jogszabályi előírásoknak, mert a 13. havi illetmény számításánál a pótlékokat, így a veszélyességi pótlékot is figyelmen kívül kell hagyni, ezért a bíróság ezen összegszerűségi igény vonatkozásában a keresetet elutasította.

Megalapozott azonban a kereset a 2001. február 1. és 2005. december 31. közötti időszakra vonatkozó 1.2-szeres szolgálati idő számítására vonatkozóan.

A Hszt. 329.§ (1) bek. c., pontja szerint 1.2-szeresen kell a szolgálati viszonyban eltöltött időt számítani a rendszeres csapatkiképzést folytató szervezetek állományának, harcálláspontokon, a föld felszín alatt szolgálatot teljesítőknek, a büntetésvégrehajtási szervezeteknél a fogvatartottakkal közvetlenül folyamatosan foglalkozó állomány tagjainak, valamint a fokozott igénybevétellel és veszéllyel járó beosztásokban szolgálatot teljesítőknek. Ez az előírás csak 2006. január 1-től kezdődően változott oly módon, hogy 1.2-szeresen a földfelszín alatt szolgálatot teljesítőknek, a fogvatartottakkal folyamatosan foglalkozó állomány tagjainak, valamint a fokozott igénybevétellel járó beosztásokban szolgálatot teljesítő végrehajtói feladatokat ellátó állománynak kell 1.2-szeresen számolni a szolgálati idejét.

Nem alapos alperes azon álláspontja, hogy ez az igény elévült. A szolgálati jogviszonyból származó követeléseket valóban 3 éven belül kell érvényesíteni.

Alperesnek azonban folyamatosan kell nyilvántartania felperes szolgálati jogviszonyára vonatkozó időpontokat és számítást, és azt csak a szolgálati jogviszony megszűnésekor zárhatja le. Felperes jelenleg is, valamint a keresetindításkor is hivatásos szolgálati jogviszonyban állt, így a szolgálati idő nyilvántartására, annak kezdő időpontjára, és a kedvezmények számítására vonatkozó munkáltatói kötelezettsége alperesnek nem szűnt meg, és nem évült el.

Felperes az előbbieken kifejtettek alapján az egészségkárosító kockázatoknak kitett beosztás betöltése alapján járó pótszabadságra is jogosult, amelyet ugyancsak a jogviszony fennállására tekintettel alperesnek természetben kell kiadnia.

A Hszt. 92.§ (1) bek. szerint a hivatásos állomány tagja a folyamatos és átlagon felüli fizikai, pszichikai igénybevételéből származó egészségkárosodás megelőzése, illetve a fizikai állóképességének

megőrzése céljából a 90.§ (2) vagy (3) bekezdése szerinti pótszabadságon felül külön pótszabadságra jogosult, amely a fokozottan veszélyes beosztásban évente 10 munkanap.

A bíróság álláspontja szerint nem a beosztás megnevezése az irányadó a pótszabadságra jogosultság eldöntésénél, hanem az a tény, hogy felperes biológiai anyagok feldolgozása, rögzítése közben fertőzés veszélyének van kitéve és ebben a tekintetben elegendő a fertőzés lehetősége is.

A bíróság a kamatfizetési kötelezettségről az Mt. 159.§ alapján rendelkezett.

Felperes perköltségről nyilatkozni nem tudott, perköltségét meghatározni nem tudta, ezért a bíróság ítélete perköltségre vonatkozó rendelkezést nem tartalmaz.

Az ítélet elleni fellebbezési jogot a Pp. 233.§ (1) bek. biztosítja.

Veszprém, 2009. szeptember 11.

Az aláírásban akadályozott Tóthné Kádár Klára és Kustosné Tobak Erzsébet ülnökök helyett is:

dr. Szatinszky Andrea s.k.
b í r ó

A kiadmány hitelesít.

Beleznai Mónika
tisztviselő

